

Bolognaprocessen

Fredrik Oldsjö 2006-06-13

Universitetspedagogiskt centrum, medlem i SU:s Bolognagrupp

www.upc.su.se

Upplägg

Allmänt om Bolognaprocessen

Nivåer och nivåplacering

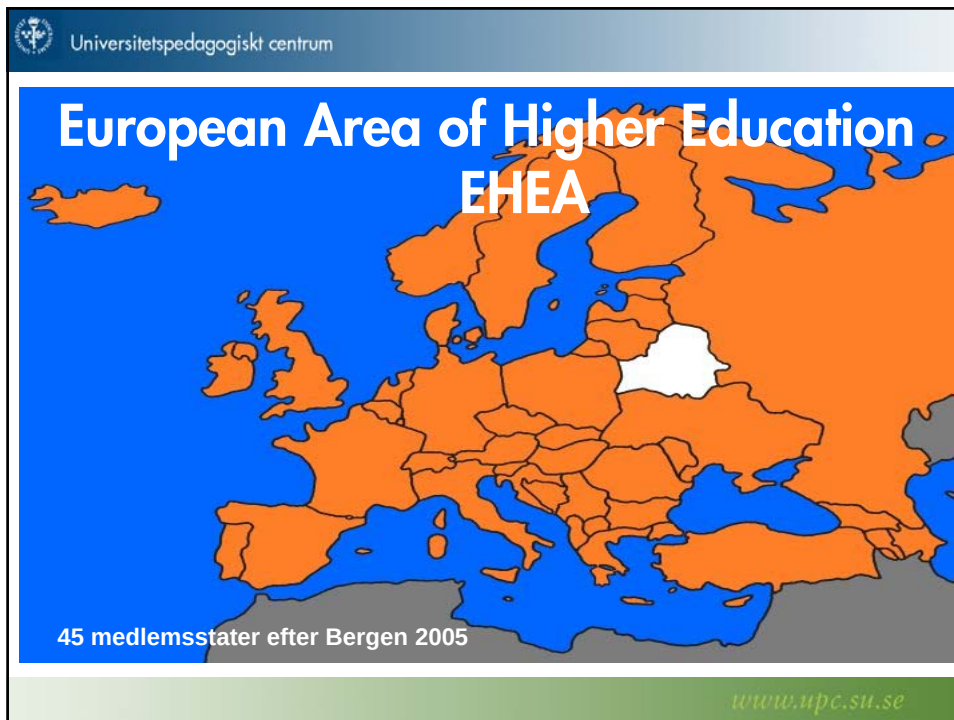
Förväntade studieresultat

Viktiga nyheter i promemorian inför ny hf

- kunskapsformer
- fördjupning
- tillträde till fo.utb.
- högskolepoäng

Bolognarbetet vid Stockholms universitet

www.upc.su.se

Universitetspedagogiskt centrum

Bolognaprocessens övergripande mål

Ett europeiskt område för högre utbildning (EHEA) 2010

- Rörlighet – *mobility*
- Anställningsbarhet – *employability*
- Europas konkurrenskraft/attraktionskraft som utbildningskontinent – *competitiveness*

Viktiga värdegrundsfrågor, t ex:

- Stärka den sociala dimensionen inom högskolan för att minska social och genusrelaterad ojämlikhet

www.upc.su.se

Sex operativa mål

1. Införande av ett system med tydliga och jämförbara examina
2. Införande av ett system som huvudsakligen består av två utbildningsnivåer
3. Införande av ett poängsystem
4. Främjande av rörlighet
5. Främjande av europeiskt samarbete inom kvalitetssäkring
6. Främjande av den europeiska dimensionen i högre utbildning

Jämförbarhet för rörlighet och anställningsbarhet

Gemensamt införande av

- Tydlig dokumentation av utbildning och examina (*diploma supplement*)
- Förväntade studieresultat
- Tre utbildningsnivåer (3 + 2 + 3)
- Gemensamt poäng- och betygsöversättningssystem (ECTS)

Nivåplacering

=

Nivåbestämma kurser

Högskolelagen innehåller beskrivningar av vad studier på grund-, avancerad och forskarnivå ska innebära:

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19921434.HTM>

De förväntade studieresultaten beskriver kärnan i varje kurs och styr dess nivåplacering.

Reflektionuppgift

Läs igenom bifogade beskrivningar i hl av utbildning på de tre nivåerna. Diskutera:

- Finns det något som bör lyftas fram mer i era kurser och program?

Universitetspedagogiskt centrum

Learning outcomes Förväntade studieresultat Lärandemål

Nedtecknade beskrivningar av "vad studenten förväntas kunna, förstå, förhålla sig till eller kunna utföra" efter genomgången utbildning/kurs.
Bör fånga den *examinerbara kärnan* i en utbildning/kurs som varje godkänd student ska ha tillägnat sig.

www.upc.su.se

Byte av perspektiv

- Kursens mål: utsaga om kursens innehåll och vad kursen ska ge till studenterna (innehållscentrerat perspektiv)
- Kursens förväntade studieresultat: utsaga om vad studenten ska ha lärt sig efter fullgjord kurs formulerad som aktiva verb (studentcentrerat perspektiv)

Arbetet med förv. studieresultat

En inledande, central fråga...

- *"Vad vill jag att mina studenter ska kunna och kunna göra efter kursens/utbildningens slut?"*

Nästa fråga blir då....

- *"Hur vet jag att de kan detta?" (dvs hur ska examinationen utformas?)*

Och sist...

- *"Hur lägger jag upp undervisningen för att de ska lära sig detta?",
"Vilken litteratur bör ingå?" osv.*

Kunskapsformer

I regeringens promemoria med senaste förslag på ny hf är de förväntade studieresultaten i examensbeskrivningarna uppdelade i tre kunskapsformer:

- Kunskap och förståelse
- Färdighet och förmåga
- Värderingsförmåga och förhållningssätt

Viktiga nyheter i promemorian

- Uppdelningen i kunskapsformer i examensbeskrivn.
- Fördjupningskrav
- Tillträde till utbildning på forskarnivå
- Högskolepoäng

Fördjupningskrav återinförda

”Fördjupning inom **det huvudsakliga området för utbildningen**”

Kandidatexamen totalt 180 högskolepoäng, varav minst 90 inom fördjupningen

Magisterexamen totalt 60 högskolepoäng, varav minst 30 inom fördjupningen

Masterexamen totalt 120 högskolepoäng, varav minst 60 inom fördjupningen

Tillträde till forskarnivån

- Riksdagsbeslutet:

”...att masterexamen inte i praktiken får bli ett antagningskrav... Masterkurser skall visserligen kunna tillgodoräknas, om de är relevanta... Däremot skall inte masterkurser vara meriterande vid antagning till forskarutbildning. En person med masterexamen skall inte gå före vid tillsättandet av doktorandtjänst”

Nya tillträdesregler i hf

- Grundläggande behörighet 240 högskolepoäng, varav minst 60 på avancerad nivå
- Krav på särskild behörighet skall vara helt nödvändiga för att kunna tillgodogöra sig utbildningen
- Möjlighet till tillgodoräknande av tidigare utbildning får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande

Nivåerna i Sverige

- Bologna systemet: 3 + 2 + 3 år
- Propositionen: 3 + 1–2 + 3–4 år
- Promemorian: 3 + 1 + 4 år med möjlighet till 3 + 2 + 3 efter individuell bedömning, d.v.s. magistersystemet blir den allmänna utgångspunkten. Masterexamen kan inte bli behörighetskrav med mindre än att det då blir 3 + 2 + 4 år.

Högskolepoäng

Regeringen beslutar att införa **högskolepoäng** som har en nära koppling till ECTS-poäng.

Skillnad: Timmar vs. veckor

ECTS-poäng: 60 poäng = ett års heltidsstudier om 1500-1800 timmar.

Högskolepoäng: 1,5 poäng per vecka. 40 veckor på ett normalt studieår = 60 högskolepoäng.

1 gammal poäng = 1,5 högskolepoäng.

Bolognafrågor i hetluften

- Kvalitetssäkringsarbetet internationellt och nationellt (ENQA:s standards-HSV-högskolorna) kommer att få betydligt mer utrymme och kräva stora resurser
- Betygsfrågan i Sverige: ska/bör/vill vi införa en sjugradig målrelaterad motsvarighet till ECTS-skalan?
- Internationalisering: vad kan vi göra för att *verkligt* locka utländska studenter
- Utveckling av forskarnivån: snart dags att ägna tid inte bara åt masterutbildningen utan också åt reformarbete med forskarnivån

Hur följer man utvecklingen?

Storbritannien fungerar som sekretariat för Bolognaprocessen fram till mötet i London 2007. Aktuell information publiceras på

<http://www.dfes.gov.uk/bologna>

Fler bra länkar

http://www.aic.lv/ace/ace_disk/Bologna/index.htm

<http://www.regeringen.se/sb/d/1895/a/12627>

<http://www.hsv.se/lag/internationella/bolognaprocessen/>

<http://www.enqa.eu/>

SU:s Bolognabeslut

1 juni 2006	1. NIVÅPLACERING Kurser och utbildningsprogram för 2007/08 nivåplaceras till grundnivå (kandidatutbildning) resp. avancerad nivå (masterutbildning)
1 juli 2007	2. LÄRANDEMÅL Kurser och utbildningsprogram för 2007/08 förses med kursplaner som inkluderar lärandemål (förväntade studieresultat).
1 juli 2008	3. MÅLRELATERAD 7-GRADIG BETYGSSKALA En målrelaterad sjugradig betygsskala med skriftliga betygskriterier i enlighet med lärandemålen i kursplanerna införs för alla kurser.

(Rektorsbeslut 2005-11-04)

www.upc.su.se

Ny komplettering vid SU

- Förväntade studieresultat också för delkurser
- Skriftliga betygskriterier också för delkurser. Ska meddelas före kursstart
- Vid sammanvägning av delkursbetyg till betyg på hel kurs ska krav och villkor för detta meddelas.
- Undantag från den sjugradiga betygsskalan (=tvågradig skala) medges för delkurser med laborationer eller praktik, samt för kurser på mindre än 3 poäng. Sjugradig bedömning dock på minst hälften av en kurs eller ett programs poängtal.

Beslut 2006-06-08

www.upc.su.se